СТАНОВИЩЕ

от проф. д-р Евгени Велев, преподавател в УниБИТ, гр. София, Ръководител Катедра „Информационна среда за туризъм, изкуство и култура“, относно докторска теза на Красен Троански „Формообразуване във фината керамика в зависимост от технологичните иновации“ за присъждане на образователна и научна степен „доктор”, с научен ръководител проф. Георги Георгиев

Представеният за становище дисертационният труд за присъждане на образователна и научна степен „доктор“ на докторант Красен Троански е в обем от 242 стр., включващот увод, три глави, заключение, списък на използваната литература и множество цветни приложения с богат снимков материал на авторски творби и произведения на декоративно-приложните изкуства. В процеса на осъществяване на разработката са използвани 84 книжни и електронни източници на български и английски език, както и коректно отразени интернет сайтове.

Основната цел на изследването е да покаже богатите възможности за формообразуване във фината керамика и на базата на проучването и анализирането на нейните проявления и разновидности на творческите и материално-пространствени ориентири през различните исторически периоди, съпоставени спрямо съвременните проекции и иновативни практики в декоративно-приложните изкуства и дизайн, както и да се осъзнаят нейните настоящи и бъдещи естетико-художествени, технологични,

формообразуващи и производствени тенденции в тях. За нейното постигане са поставени и решени редица задачи, отнасящи се до маркиране значимостта и ролята на технологиите в развитието на керамичните форми на базата на историко-аналитичен обзор на художествено-творческите и производствено-технологични процеси и до посочване на факторите, имащи фундаментално влияние върху формата във фината керамика за нейната художественост, естетичност и функционалност. Останалите задачи се отнасят до проучването и анализирането на взаимовръзките и взаимозависимостите между основополагащите фактори и тенденции в съвременната художествена керамика и съвременното изкуство за изясняване ролята на формообразуването, комбинаториката и хармонизацията на формата, както и за постигане на синтез между функция, художествена форма и технологично решение.

В Глава I, озаглавена „Исторически преглед“ докторанта обстойно и коректно разглежда някои от най-съществените формообразуващи периоди на мултиплициране в развитието на керамиката от началото на миналия век до днес. Осъщественият общ исторически преглед на най-ранните етапи на формообразуването на керамиката допринася за по-пълното изясняване ролята и значнението на технологиите в човешкото развитие, като са маркирани най-важните преломни моменти в човешката история, проследявайки и проучвайки темповете на производителност и на пораждащите се идеи и художествени решения за масовост и заинтересованост, наложени от Индустриалната революция.

В Глава II „Автор – форма – технология“ Троански аналитично и детайлно проучва съществените компоненти при формообразуването във фината керамика, посочвайки и разглеждайки част от съществуващите понятия за форма, формоубразуване, фина керамика и технология. Напълно

изяснена е ролята на дизайна за утвърждаването на нови естетико-художествени определени идейно-естетически и естетико-художествени принципи, подчертавайки, че посредством опознаването на фолклора, народните традиции и художествените занаяти се формират съществените изисквания за форма и функция при произведенията на декоративно-приложните изкуства.

В глава III, озаглавена „В кухнята на конструктурското ателие“ е изследвана и анализирана в теоретичен и практически аспект творческата авторска намеса във формообразователния процес във фината керамика, като са разкрити формоизграждащите методи, явяващи основополагащи фактори в творческите, стиловообразуващи и производствени процеси. Изведени са някои от основните принципи и варианти на естетико-художествена интерпретация в процесите на конструиране на калъпи в сответствие с декоративно-приложната и елитарна форма.

В заключението докторантът е подчертал, че въпреки разширените възможности за репродуциране на художествената форма, които предоставят новите технологии и иновативни методи на производство, формообразуването ще бъде в определена идейна, творческа и структуроопределяща зависимост от авторското присъствие.

В хода на дисертационната разработка е направен удачен опит с помоща на историческия преглед, художествения синтез, информационния и сравнителен анализ и събирателската дейност, да бъде изяснена степента на важност, значимост и актуалност на трите основни компоненти на формообразуването, а именно „автор-форма-технология“ спрямо промяната в материално-битовите и естетико-художествени нагласи и потребности на индивида, общността, обществото.

Докторантът показва, че умее да проучва, анализира, систематизира и обобщава наличния фактически и идеен апарат за целите на своето изследване, демонстрирайки своите научни познания и личен професионален творчески опит, като по този начин успява да постави и реши някои от съществените въпроси и проблемни полета, очертавайки тяхните научни и практико-приложни измерения. Сред успехите могат да се причислят и разкриване значимостта на технологиите в развитието на керамичните форми, както и детайлизираното отразяване на стиловете и течения в изкуството, произтичащи от тяхното развитие, трансформации и превъплащения.

Сред трудностите пред докторанта, довели до известни структурно-методологични слабости, незначителни пропуски и смислово-понятийни неточности в изследването са избора на методи (методика) за неговото провеждане и отсъствието на аналитично критично мислене.

Като цяло дисертационното изследване на Красен Троански се характеризира с оригиналност и достоверност, засягащо важни проблеми, перспективи и тенденции в процесите на формообразуване във фината керамика в зависимост от технологичните новости и иновативни концепции, от което се налага извода, че изследването представлява определен принос както към теорията, така и към практиката на декоративно-приложните изкуства и промишлен дизайн, и отговаря на необходимите изисквания за разработване, написване и защита на дисертационен труд. В автореферата са показани в достатъчна степен актуалността, целите, практическата значимост и приносите по разработваната тема.

Въз основа на извършения аналитичен преглед на разработката давам положителна оценка и считам за основателно да предложа на членовете на уважаемото научно жури при успешна защита на дисертационния труд

„Формообразуване във фината керамика в зависимост от технологичните иновации“, да присъди на Красен Троански образователна и научна степен „доктор“.

София, Изготвил становището:

04. 06. 2016г. проф. д.р Евгени Велев